

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារនៃករណីកង់កសារ

សំណុំរឿងលេខ : 00២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ
ដាក់ទៅ : អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
ថ្ងៃដាក់ : ថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១១
ភាគីអ្នកដាក់ : សហព្រះរាជអាជ្ញា
ភាសាដើម : អង់គ្លេស

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 20-Sep-2011, 14:12
CMS/CFO: Uch Arun

ចំណាត់ថ្នាក់កង់កសារ

ប្រភេទឯកសារដែលស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: **សាធារណៈ**
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារកំណត់ដោយ កសល ឬ អង្គជំនុំជម្រះ: **សាធារណៈ/Public**
ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:
ការពិនិត្យចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារបណ្តោះអាសន្នឡើងវិញ:
ឈ្មោះមន្ត្រីដែលបានពិនិត្យ:
ហត្ថលេខា:

**សំណើបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវសេចក្តីណែនាំពាក់ព័ន្ធនឹង
ចេតនារបស់ជនជាប់ចោទ ទាក់ទងនឹងការផ្តល់សក្ខីកម្ម**

អ្នកដាក់ឯកសារ:	អ្នកទទួលឯកសារ:	ចម្លងជូន:
សហព្រះរាជអាជ្ញា: លោកស្រី ជា លាង លោក Andrew CAYLEY	អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង: ចៅក្រម និល ណុន, ប្រធាន ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT ចៅក្រម យ៉ា សុខន ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE ចៅក្រម យូ ឧត្តរា	ជនជាប់ចោទ: នួន ជា អៀង សារី អៀង ធីរិទ្ធ ខៀវ សំផន
	សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណី: ពេជ អង្គ Elisabeth SIMONNEAU FORT	មេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ: លោក សុន អុណ លោក Michiel PESTMAN លោក Victor Koppe លោក អាង ឧត្តម

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ

លោក Michael G.KARNAVAS

លោក ផាត់ ពៅស៊ាង

កញ្ញា Diana ELLIS QC

លោក ស សួរាន

លោក Jacques VERGÈS

I. សេចក្តីផ្តើម

១. សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមគោរពបញ្ជាក់ពីសំណើរបស់ខ្លួនឡើងវិញ ដែលបានដាក់កាលពីថ្ងៃទី១៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០១១ ស្នើសុំឱ្យចេញសេចក្តីណែនាំមួយដល់ជនជាប់ចោទ ឱ្យផ្តល់ព័ត៌មានជូន អង្គជំនុំជម្រះ និងភាគីដទៃទៀត ថាតើពួកគាត់នឹងផ្តល់នូវភ័ស្តុតាងផ្ទាល់មាត់នៅពេលសវនាការ ដែរ ឬទេ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើថាសេចក្តីណែនាំនេះត្រូវចេញក្នុងលក្ខណៈជាការប្រញាប់ ដោយសារតែភាពជឿនលឿននៃការត្រៀមរៀបចំសវនាការ និងនៅសល់រយៈពេលតិចតួចប៉ុណ្ណោះ មុនពេលមានការចាប់ផ្តើមដំណើរការនីតិវិធីលើអង្គសេចក្តី។

II. ប្រវត្តិនិតិវិធីបច្ចុប្បន្ន

២. បញ្ហានេះត្រូវបានការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាលើកឡើងដំបូង នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំត្រៀមរៀបចំ សម្រាប់សវនាការ នៅថ្ងៃទី៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១។ សហព្រះរាជអាជ្ញារងអន្តរជាតិបានស្នើថា គេត្រូវបង្គាប់ឱ្យ ជនជាប់ចោទជូនដំណឹងដល់អង្គជំនុំជម្រះ និងភាគីដទៃទៀត ថាតើពួកគាត់មាន បំណងនឹងផ្តល់នូវសក្ខីកម្មដែរ ឬទេ។ គាត់បានបញ្ជាក់ថា ការណ៍នេះគឺចាំបាច់ដើម្បីជួយដល់ភាគី នានា និងទាំងអង្គជំនុំជម្រះ ក្នុងការត្រៀមរៀបចំសម្រាប់សវនាការ ដោយសារតែមានផល ប៉ះពាល់សំខាន់ ដែលថាសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់ជនជាប់ចោទ នឹងមានទៅលើដំណាក់កាលដំបូង នៃករណីរឿងក្តីនេះ¹។

៣. នៅថ្ងៃទី១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១១ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់ជូននូវសំណើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ មួយ ដែលស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះបង្គាប់ដល់ជនជាប់ចោទឱ្យផ្តល់ព័ត៌មានខ្លួនមានបំណងផ្តល់នូវ ភ័ស្តុតាងដោយផ្ទាល់មាត់នៅពេលសវនាការដែរ ឬទេ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានកត់សម្គាល់ថាជា លក្ខណៈមួយនៃនីតិវិធីតាមប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិលដែលនៅជាធរមាននៅចំពោះមុខ អវតក ដែលថាគេ ត្រូវឱ្យជនជាប់ចោទផ្តល់សក្ខីកម្មនៅពេលចាប់ផ្តើមធ្វើសវនាការ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៏បាន

¹ E1/2.1 ប្រតិចារឹកនៃកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ, ថ្ងៃទី៨ មេសា ២០១១, ត្រង់ទំព័រទី ៥៤-៥៥ ។

បរិយាយផងដែរ អំពីសារសំខាន់នៃការជូនដំណឹងដល់ភាគីនានា និងទាំងអង្គជំនុំជម្រះ អំពីចេតនា របស់ជនជាប់ចោទទាក់ទងនឹងបញ្ហានេះ^២។

III. សំណើ

៤. ដោយហេតុថាការចាប់ផ្តើមនៃសវនាការលើអង្គសេចក្តីបានខិតចូលជិតមកដល់ហើយនោះ វាមាន លក្ខណៈដាច់ខាតមួយដែលអង្គជំនុំជម្រះត្រូវបង្ហាញដល់ជនជាប់ចោទឱ្យច្រើនថា តើខ្លួនមានបំណង ផ្តល់សក្ខីកម្មក្នុងនាមខ្លួនផ្ទាល់ឯងដែរ ឬទេ។ នៅក្នុងដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទ ចុះថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១១ អង្គជំនុំជម្រះបានកត់សម្គាល់ថាមិនមានបញ្ហាទាក់ទងទៅនឹងសម្បទារបស់ ខៀវ សំផន និង អៀង សារី ក្នុងការចូលរួមសវនាការទេ^៣។ ថ្មីៗនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់ជូននូវសេចក្តី សន្និដ្ឋានថាមិនចាំបាច់តម្រូវឱ្យមានការសួរនាំអំពីសម្បទារបស់ នួន ជា ក្នុងការចូលរួមសវនាការ បន្ថែមទៀតទេ^៤។ ដោយមានរបាយការណ៍របស់អ្នកជំនាញលើ អៀង ធីរិទ្ធ នៅចុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១១^៥ នោះការពិចារណាអំពីសម្បទារបស់គាត់ក្នុងការចូលរួមសវនាការ គឺត្រូវស្ថិតនៅក្នុង ដំណាក់កាលដ៏ឆាប់មួយ ហើយឆាប់ៗនេះ អង្គជំនុំជម្រះទំនងជានឹងត្រូវស្ថិតនៅក្នុងគោលដំហែរ មួយដែលត្រូវធ្វើសេចក្តីសម្រេចនៅពេលក្រោយបន្ទាប់មកទៀត។ អង្គជំនុំជម្រះបានទទួលឯកសារ និងបញ្ជីសាក្សីដែលភាគីបានស្នើឡើង^៦។ នៅសវនាការបឋមដែលបានធ្វើឡើងនៅ ខែមិថុនា

² E101 សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ស្នើសុំសេចក្តីណែនាំទាក់ទងនឹងចេតនារបស់ជនជាប់ចោទពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្តល់សក្ខីកម្ម, ថ្ងៃទី១៧ មិថុនា ២០១១, ត្រង់កថាខណ្ឌទី ២ និង ៣ ។

³ E110 ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទសវនាការស្តីពីកាយសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការចូលរួមសវនាការ, ថ្ងៃទី១១ សីហា ២០១១ ។

⁴ E115/1 ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីស្នើឱ្យចាត់តាំងអ្នកជំនាញបន្ថែមទៀត, ថ្ងៃទី១២ កញ្ញា ២០១១, ត្រង់កថាខណ្ឌទី ២៧ ។

⁵ E111 ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ, ថ្ងៃទី២៣ សីហា ២០១១ ។

⁶ E109/4 ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងសំណើរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ស្នើសុំឯកសារដែលទាក់ទងនឹងដំណាក់កាល ដំបូងនៃការជំនុំជម្រះលើអង្គសេចក្តី, ថ្ងៃទី២២ កក្កដា ២០១១ ។ E109/3 ការកត់សម្គាល់អំពីឯកសារដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសវនាការដំណាក់កាល ដំបូង, ថ្ងៃទី២២ កក្កដា ២០១១ ។ E109 ការបញ្ជាក់ឯកសារទាំងឡាយពាក់ព័ន្ធនឹងដំណាក់កាលដំបូងនៃការជំនុំជម្រះសហមេធាវីការពារក្តី របស់អ្នកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ, ថ្ងៃទី២២ កក្កដា ២០១១ ។ E109/2 បញ្ជីឯកសារពិនិត្យសារឡើងវិញ និងវត្តមានពាក់ព័ន្ធនឹងដំណាក់កាលដំបូង ទាំងបួននៃការជំនុំជម្រះ របស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី, ថ្ងៃទី២២ កក្កដា ២០១១ ។ E109/1 បញ្ជីឯកសារសម្រាប់ ដំណាក់កាលដំបូងនៃសវនាការ, ថ្ងៃទី២២ កក្កដា ២០១១ ។ 109/6 បញ្ជីឯកសារ និងវត្តមានរបស់ អៀង សារី សម្រាប់ប្រធានបទជំនុំជម្រះ ដំបូង, ថ្ងៃទី២២ កក្កដា ២០១១ ។ E9/4 បញ្ជីឈ្មោះអ្នកជំនាញ សាក្សី និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា រួមទាំងឧបសម្ព័ន្ធ

ឆ្នាំ២០១១ អង្គជំនុំជម្រះបានចេញបញ្ជីឈ្មោះសាក្សីបណ្តោះអាសន្នរបស់ខ្លួន សម្រាប់ដំណាក់កាលដំបូងនៃសវនាការ ហើយនៅថ្ងៃទី៥ ខែកក្កដា ភាគីនានាបានដាក់ជូននូវសំណើបន្ថែមរបស់ពួកខ្លួនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ជីឈ្មោះនោះ^៧។

៥. ពេលវេលាសម្រាប់ជនជាប់ចោទធ្វើការផ្តែងពីបំណងរបស់ខ្លួនទាក់ទងទៅនឹងការផ្តល់ភស្តុតាង គឺក្នុងពេលនេះហើយ។ ការពន្យារណ៍ពេលណាមួយក៏ដោយដែលទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហានេះ នឹងរារាំងដល់ការត្រៀមរៀបចំផ្សេងៗរបស់អង្គជំនុំជម្រះ និងភាគីនានា រួមទាំងក្រុមមេធាវីការពារក្តីនីមួយៗផង ដោយសារតែវិសាលភាព និងចរិតលក្ខណៈនៃការចោទប្រកាន់លើអង្គហេតុនានានៅក្នុងដីកាដោះស្រាយ។ អាស្រ័យហេតុដូច្នោះ សហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើថា សូមឱ្យអង្គជំនុំជម្រះចេញដីកាបង្គាប់មួយឱ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន៖

- ក) ដោយរំលឹកដល់ជនជាប់ចោទម្នាក់ៗថាពួកគេអាចផ្តល់សក្ខីកម្មនៅពេលចាប់ផ្តើមសវនាការ, និង

សម្រាប់ទី១, ទី២, ទី៣, ទី៣ក, ទី៤ និង ទី៥, ថ្ងៃទី២៨ មករា ២០១១ ។ E9/4/4 បញ្ជីឈ្មោះអ្នកជំនាញ សាក្សី និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលបានស្នើឡើងដោយមេធាវីការពារក្តី នួន ជា, ថ្ងៃទី១៥ កុម្ភៈ ២០១១ ។ E9/4/2 បញ្ជីឈ្មោះអ្នកជំនាញរបស់លោក អៀង សារី និងសេចក្តីជូនដំណឹងរបស់លោក អៀង សារី ទាក់ទងនឹងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរបស់គាត់, ថ្ងៃទី១៤ កុម្ភៈ ២០១១ ។ E9/4/5 បញ្ជីឈ្មោះអ្នកជំនាញ និងសាក្សីរបស់មេធាវីការពារក្តីអ្នកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ, ថ្ងៃទី១៥ កុម្ភៈ ២០១១ ។ E9/4/6 បញ្ជីឈ្មោះសាក្សីនិងអ្នកជំនាញ, ថ្ងៃទី២១ កុម្ភៈ ២០១១ ។ E9/4/3 បញ្ជីឈ្មោះអ្នកជំនាញ សាក្សី និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដោយអនុលោមតាមវិធាន៨០ រួមទាំងឧបសម្ព័ន្ធសម្រាប់ទី១, ២ក, ២ខ, ៣ក, ៣ខ និង ៤ ។

⁷ E93/7 សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា សុំឱ្យស្តាប់អ្នកជំនាញ ២រូប និងសាក្សី ១២រូប បន្ថែម នៅក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៃសវនាការ និងការជូនដំណឹងអំពីចេតនាដាក់ឈ្មោះដើម្បីចំនួន៧ ទាក់ទងទៅនឹង នួន ជា នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដោយអនុលោមវិធាន៨៧(៤), ថ្ងៃទី៥ កក្កដា ២០១១ ។ E93/9 សំណើសុំបន្ថែមសាក្សី និង បន្តសវនាការបឋម, ថ្ងៃទី៥ កក្កដា ២០១១ ។ E93/8 សំណើសុំដាក់បន្ថែមសាក្សីទៅក្នុងបញ្ជីឈ្មោះបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់ដំណាក់កាលដំបូងនៃការជំនុំជម្រះ, ថ្ងៃទី៥ កក្កដា ២០១១ ។ E93/6 សេចក្តីសង្កេតរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ទៅលើបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និង អ្នកជំនាញបណ្តោះអាសន្ន ដែលរៀបចំដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង, ថ្ងៃទី៥ កក្កដា ២០១១ ។

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ

ខ) ដោយបង្គាប់ពួកគាត់ឱ្យផ្ដែងនៅក្នុងរយៈពេលចំនួនប្រាំពីរ(០៧)ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃចេញ ដីកាបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះ ថាតើពួកគាត់នឹងផ្តល់សក្ខីកម្ម ដែរឬ ទេ ឬមួយ ក៏អនុវត្តនូវសិទ្ធិរបស់ពួកគាត់ក្នុងការស្ថិតនៅស្ងៀមមិននិយាយ។

កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
ថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១១	លោកគ្រូ ជា លាង សហព្រះរាជអាជ្ញា		
	លោក Andrew CAYLEY សហព្រះរាជអាជ្ញា		